

ניחוחות לפרשת ויגש

"ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך"

אחרי שיוסף התוודע אל אחיו הוא שולח אותם להביא את אביו למצרים ומצווה עליהם (בר' מה כד) "אל תרגזו בדרך". רש"י מבאר במקום "אל תתעסקו בדבר הלכה שלא תרגז עליכם הדרך".

שלא יחשבו לדון בדבר הלכה שמא יטעו בדרך, שאם מתעסקים בדברים עמוקים משתקעים בהם ומאבדים הדרך. אמר: איני אומר לכם שלא תלמדו כלל, אלא אני אומר לכם, שתלמדו ענינים קלים כדי שלא תתעמקו בהם וכך לא תסיחו דעתכם מן הדרך. (מעם לועז)

לאור הדברים נוכל להסיק שבוודאי ראוי לעסוק בדברי תורה גם בדרך ואדרבא זו השמירה הטובה ביותר אלא שיש לעסוק בדברים המתאימים לתנאי הדרך, לא להעמיק בסוגיא קשה ועמוקה שמתוך שיהיה שקוע בה יסתכן או יטעה בדרך. ודנו הפוסקים שכיום כשנוסעים ברכבים יש לנוסעים תנאים טובים יותר וכן הדרכים מסומנות והמכשירים מובילי הדרך מנחים אותנו למחוז חפצנו ולכן לנוסעים מותר לעסוק בלימוד אפילו בלימוד בעיון. אולם הנהג מחוייב להקפיד על תשומת לב מירבית לתוואי הדרך ולכן הוא יכול להקשיב לדברי תורה רק באופן שלא יפריע לו להתרכז בנהיגה. וזו ההזדמנות להזכיר לנהגים שלא מסמסים בשעת נהיגה וכו' – נזהרים מכל סכנה בדרך. במדרש מובא גם נוסח אחר: "אל תעמידו עצמכם מדברי תורה" - שלא תחדלו מללמוד תורה בדרך. יוסף העיר את תשומת ליבם ואמר להם אע"פ שאתם נחפזים הביתה, לקיים מצוות כיבוד אב, בכל זאת אל לכם להעמיד עצמכם מדברי תורה, משום "גדול תלמוד תורה מכיבוד אב ואם".

השבת מסיימים עשרות אלפים את הש"ס במסגרת לימוד הדף יומי. הש"ס כולו מסתיים בקטע הבא המהווה סיום בדבר טוב: "תנא דבי אליהו: כל השונה הלכות בכל יום - מובטח לו שהוא בן העולם הבא, שנאמר (חבקוק ג' ו') הליכות עולם לו, אל תקרי הליכות אלא הלכות". ההבנה הפשוטה בפסוק היא שמהלכי העולם הם מהקב"ה - "הליכות עולם, לו", אך הדרשה מבארת שע"י לימוד הלכות כל יום זוכים לעולם הבא - "הלכות, עולם לו"

על פי דברינו לעיל אפשר לומר הבנה מחדשת, שאליהו הנביא (תנא דבי אליהו) מלמד אותנו שגם בהליכה לא נפסיק מלימוד הלכה, ננצל כל רגע פנוי ונתקדם בחיים מבחינה רוחנית ונרחיב את ידיעותינו בתורה. וכמו"כ יש באמירה "בכל יום" דגש על חשיבות לימוד יומי קבוע - דף יומי, הלכה יומית ועוד, מצטברים בסופו של דבר לש"ס שלם. אשרינו על הזכות הגדולה לעודד תלמידנו ללמוד תורה במסגרות בחירה, בתוכניות מגוונות: תלמוד ישראלי, הרמב"ם היומי, רצים למשנה, צורבא דרבנן..... ובכך מתחנכים ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות באהבה.

יהי רצון שנזכה להגדיל תורה ולהאדירה בבתי החינוך שלנו.

שבת שלום ומבורך